

Provinciale Staten

Lid Gedeputeerde Staten

A. (Arno) Bonte

Contact

a.bonte@pzh.nl

Provinciehuis

Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Datum

17 juli 2026

Ons kenmerk

PZH-2026-894750793

DOS-2024-0005462

Uw kenmerk

Bijlagen

2

Onderwerp

Stand van zaken netcongestie in Zuid-Holland

Geachte Statenleden,

Met deze brief informeer ik u over de actuele stand van zaken rond netcongestie in Zuid-Holland, de gevolgen voor woningbouw, mobiliteit, economie en verduurzaming, en de maatregelen die provincie, netbeheerders en gemeenten gezamenlijk nemen om de gevolgen te beperken en oplossingen te realiseren.

De netbeheerders hebben mij in algemene zin geïnformeerd over de beschikbare ruimte op het elektriciteitsnet en de planning voor de uitgifte daarvan in de komende periode. Met deze brief informeer ik u hierover. [zie brieven in de bijlage]

Daarnaast werd tijdens de commissievergadering EE van 28 januari dit jaar het statenvoorstel naar aanleiding van het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer ‘*Een vol stroomnet*’ besproken. Ik heb u tijdens deze vergadering toegezegd om via de provinciale Energieraad en gesprekken met andere partijen te streven naar het beschikbaar stellen van meer data over het elektriciteitsnet in Zuid-Holland, zodat het netgebruik, de piekbelastingen en de geplande netwerkuitbreidingen openbaar inzichtelijk worden (EE/T.2026.004). Ook hierover informeer ik u in deze brief.

1. Aanleiding en context

De druk op het elektriciteitsnet neemt in heel Nederland toe. In sommige provincies wordt al gesproken over een aansluitstop. In Zuid-Holland is dat nog niet officieel het geval, maar ook hier raakt **het net sneller vol**. De vraag naar stroom groeit, vooral op piekmomenten, sneller dan het net aankan. Daardoor ontstaat netcongestie, met gevolgen voor woningbouw, mobiliteit, economie en verduurzaming. Liander geeft in haar brief aan dat “de beschikbare ruimte op het elektriciteitsnet de komende jaren sterk varieert per locatie en per moment van de dag. Dat

betekent dat niet iedereen meteen geholpen kan worden. Dit heeft gevolgen voor woningbouw, maatschappelijke voorzieningen en economische ontwikkeling in uw gemeente.”

2. Tijdpad en verdeling van netcapaciteit

De komende periode zijn er enkele belangrijke momenten en wijzigingen in de manier waarop netcapaciteit wordt aangevraagd en verdeeld:

- Tot 1 juli 2026
Gemeenten, bouwers en bewoners kunnen een woningaansluiting aanvragen volgens de oude regeling. Ook andere kleinverbruikers kunnen nog een (grotere) aansluiting aanvragen; de meeste van deze aanvragen worden gehonoreerd.
- Vanaf 1 juli 2026
Nieuwe aanvragen van kleinverbruikers (huishoudens en kleine bedrijven) komen – net als dat al voor grootverbruikers gold – op de wachtlijst volgens het prioriteringskader van de Autoriteit Consument & Markt (ACM). Rond half juli 2026 volgt een eerste verdeelronde, waarbij aanvragen voor veiligheidsdiensten en basisvoorzieningen voorrang krijgen.
Na juli volgen nog enkele momenten waarop capaciteit gedoseerd wordt uitgegeven.
- Vanaf 1 oktober 2026
Gemeenten kunnen voor een aantal jaren vooruit netcapaciteit aanvragen voor woningbouw via de procedure ‘eerder aanvragen’. Dit maakt het mogelijk om in één keer voor grotere aantallen woningen capaciteit aan te vragen.
- Per 1 januari 2027
De resterende, nu nog gereserveerde capaciteit wordt verdeeld over de aanvragen die op de wachtlijst staan. Hierbij worden aanvragen voor veiligheidsdiensten en basisvoorzieningen eerst behandeld. Daarna worden andere aanvragen behandeld.

Na 1 januari 2027 is de verwachting dat het stroomnet in bijna de hele provincie vol is. Nieuwe en bestaande aanvragen komen op één wachtlijst te staan. Wie als eerste stroom krijgt, wordt bepaald op basis van maatschappelijke prioriteit ([volgens het ACM-prioriteringskader](#)).

Actieplan Netcongestie Zuid-Holland en gezamenlijke aanpak

Omdat het elektriciteitsnet in Zuid-Holland sterk met elkaar verbonden is, werken problemen op één plek door in andere gebieden. Veel gemeenten in Zuid-Holland zitten in hetzelfde congestiegebied. Dat betekent dat dit geen lokaal probleem is, maar een gezamenlijke opgave waarvoor iedereen aan zet is. We hebben dus met hetzelfde probleem te maken en moeten samen keuzes maken over het gebruik van het net. Alleen met een gezamenlijke aanpak en duidelijke afspraken kunnen we netcongestie tegengaan.

Provincie Zuid-Holland werkt, in opdracht van de Energieraad Zuid-Holland, samen met netbeheerders, gemeenten en andere partners aan het Actieplan Netcongestie om meer aansluitingen mogelijk te maken. Daarbij sturen partijen gezamenlijk op maatregelen om stap voor stap ruimte op het net te creëren en partijen op de wachtlijst te helpen. Daarnaast werkt de provincie aan concrete oplossingen in de praktijk. Op bedrijventerreinen worden energiehubs ontwikkeld, waar bedrijven samenwerken om energie slimmer te gebruiken en te verdelen. Energieregisseurs vanuit de provincie ondersteunen hen hierbij. Daarbij heeft de

provincie vanuit de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur, en tezamen met aanbestedende partij Rotterdam, het helpen mogelijk gemaakt, om voor 42 bij de aanbesteding aangesloten gemeenten, een kleine 3000 netaansluitingen voor 1 juli aan te vragen. Ook zetten provincie, netbeheerders en partners in op innovatie, zoals pilots en nieuwe toepassingen die helpen om piekbelasting te verminderen, meer inzicht te krijgen in netcapaciteit en om het net beter te benutten. Verder wordt ook door provincies en gemeenten gewerkt aan verder inzicht verkrijgen over het gebruik en ruimte op het net. De provincie werkt bijvoorbeeld samen met Energierijk Den Haag aan een samenwerking waarin alle overheidsgebouwen hun gebruik inzichtelijk maken én met die inzichten maatregelen treffen waarmee het gezamenlijke gebruik gereduceerd wordt. Daarmee wordt ruimte vrijgemaakt op het net dat aan nieuwe gebruikers kan worden uitgegeven.

Vervolg en rol van de provincie

De komende periode blijft het belangrijk dat partijen hun aanpak goed op elkaar afstemmen, zodat er ruimte blijft voor nieuwe ontwikkelingen en aansluitingen. Alleen met een gezamenlijke aanpak en duidelijke afspraken kan de schaarse netcapaciteit zo eerlijk en effectief mogelijk worden ingezet.

De provincie zal u periodiek blijven informeren over de verdere ontwikkeling van de netcongestie in Zuid-Holland, de uitvoering van het Actieplan Netcongestie en de effecten op de verschillende maatschappelijke opgaven.

Meer inzicht in het elektriciteitsnet

Het belang van meer inzicht in het elektriciteitsnet, bijvoorbeeld over de resterende capaciteit en de grootste knelpunten, is zowel ambtelijk als bestuurlijk herhaaldelijk bij de netbeheerders onderstreept. Tot nu toe is het helaas lastig gebleken inzicht te krijgen in de gegevens van de netbeheerders. Dit geldt voor alle provincies. Netbeheerders geven aan dat er momenteel te veel onzekerheid is over huidige en toekomstige capaciteitsaanvragen om betrouwbare informatie over capaciteit en knelpunten te kunnen delen. Netbeheerders hebben verder onvoldoende inzicht in het gebruik van het net en zetten extra capaciteit in om dat inzicht te verbeteren. Ook verwijzen zij naar de herijking van het TenneT-congestiemanagementonderzoek Noordelijk Zuid-Holland, dat in het vierde kwartaal van 2026 verschijnt en een update geeft van de beschikbare capaciteit in relatie tot de geplande netuitbreidingen.

In de Energieraad van 12 juni is desondanks een stap in de goede richting gezet. We hebben daar afgesproken uit te werken hoe meer publieke sturing op het energiesysteem en op netcongestie mogelijk kan worden, op basis van gedeeld inzicht. De netbeheerders hebben aangegeven hieraan te willen meewerken. De komende tijd werk ik samen met de RES-regio's en de netbeheerders deze afspraken verder uit. Daarbij bepalen we welke gegevens provincie, regio's en gemeenten minimaal nodig hebben om samen met de netbeheerders een gerichte aanpak van netcongestie te kunnen vormgeven.

De afspraak die we met de netbeheerders hebben gemaakt is dat de provincie en gemeenten met de netbeheerders werken verder inzicht verkrijgen over het gebruik en ruimte op het net. De provincie werkt bijvoorbeeld samen met Energierijk Den Haag aan een samenwerking waarin

alle overheidsgebouwen hun gebruik inzichtelijk maken én met die inzichten maatregelen treffen waarmee het gezamenlijke gebruik gereduceerd wordt. Daarmee wordt ruimte vrijgemaakt op het net dat aan nieuwe gebruikers kan worden uitgegeven.

Ik adviseer u om de toezegging EE/T.2026.004 hiermee als afgedaan te beschouwen.

Hoogachtend,

A. (Arno) Bonte

Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact

Bijlagen

- brief netbeheerders: 20260430_MPK_brief netbeheerders Zuid-Holland
- brief Liander: 20260520_Duiding Liander maatschappelijk prioriteringskader